

FYSIOTERAPEUTER HOS LÆGEN GIVER FÆRRE HENVISNINGER

Af politisk konsulent René Andreasen

Forskning viser, at fysioterapeuter kan hjælpe praktiserende læger med at henvise færre patienter med lænderygsmærter til unødvendig udredning på sygehuset. Endnu et eksempel på, at fysioterapeuter bør spille en rolle i lægepraksis, mener Danske Fysioterapeuter.

Knap 900.000 danskere har smerter i lænden.ⁱ Når de henvender sig til deres praktiserende læge, efterspørger mange af dem at blive henvist til nærmere udredning på hospitalet.ⁱⁱ

Men langt de fleste vil være lige så godt tjent med at blive vejledt til at fastholde deres almindelige aktivitetsniveau og få tilbud om superviseret træning.ⁱⁱⁱ Kun ved mistanke om alvorlig sygdom skal patienterne henvises til nærmere udredning.ⁱⁱⁱ

Et ph.d.-projekt fra 2016 viser, at fysioterapeuter kan hjælpe de praktiserende læger med at henvise færre patienter med lænderygsmærter til nærmere udredning på hospitalet. Uden at det går ud over patienternes helbred, tilknytning til arbejdsmarkedet eller funktionsevne.^{iv}

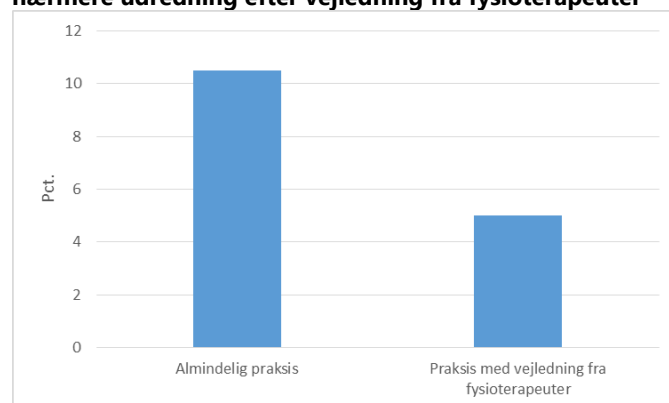
Projektet

Ph.d.-projektet^v, der blev gennemført i Region Nordjylland, havde til formål at støtte praktiserende læger i at implementere ny viden om behandling af lænderygsmærter og sikre, at færre patienter blev henvist til udredning på sygehuset.

60 praktiserende læger deltog i projektet. De blev delt op i to grupper.

Interventionsgruppen modtog vejledning fra fysioterapeuter om, hvad der er den bedste behandling af patienter med lænderygsmærter. Derudover fik lægerne tilføjet elektronisk beslutningsstøtte i deres it-system og regelmæssige rapporter om deres henvisningsadfærd.

Figur 1: Praktiserende læger henviser færre patienter til nærmere udredning efter vejledning fra fysioterapeuter

Kontrolgruppen bestod af 32 praktiserende læger, som ikke modtog særlig støtte som led i projektet.

Som det fremgår af figur 1 henviste lægerne i interventionsgruppen 5 procent af deres patienter med lænderygsmærter til hospitalet. Det er halvt så mange, som lægerne i kontrolgruppen, der henviste 10,5 procent af deres patienter med lænderygsmærter.

Som led i forsøget fulgte forskerne op på, hvordan det gik med patienterne med lænderygsmærter hos lægerne i interventionsgruppen og hos lægerne i kontrolgruppen.

Disse opfølgninger viste, at patienterne, der ikke blev henvist til nærmere udredning på hospitalet, ikke var dårligere stillet end de patienter, som blev undersøgt nærmere på hospitalet. Der var nemlig ingen påviselige forskelle i patienternes generelle helbred, funktionsevne, smerter eller beskæftigelsesmæssige situation 12 måneder efter deres første kontakt til lægen.

Pædagogisk opgave

Til gengæld var patienterne ikke lige tilfredse.

52 uger efter deres første kontakt med den praktiserende læge blev patienterne spurgt om, hvorvidt

de var tilfredse med den behandling, de havde modtaget og resultatet af den.

Svarene viste, at de patienter, som var blevet konsulteret af læger fra kontrolgruppen, var mere tilfredse end de øvrige patienter:

Mens 7 ud af 10 patienter fra kontrolgruppen var tilfredse med behandlingen, gjorde det sig gældende for 6 ud af 10 af de øvrige patienter. Forskellen i de to patientgruppers tilfredshed med resultatet af behandlingen var større. Mens 7 ud af 10 patienter fra kontrolgruppen var tilfredse, gjorde det sig kun gældende for 5 ud af 10 patienter fra interventionsgruppen.^{iv}

Det er bemærkelsesværdige forskelle, når der ikke er tilsvarende forskelle i patienternes smerter, funktionsevne eller beskæftigelsesmæssige situation.

Ifølge fysioterapeut og ph.d. Allan Riis, der stod bag undersøgelsen, vidner resultaterne om, at der udstår en pædagogisk opgave:

“Vi har en stor formidlingsopgave. Befolkningen skal vide, at det er helt almindeligt at have ondt i ryggen, og at smerterne oftest bliver mindre eller går over af sig selv, når man fortsætter med de sædvanlige aktiviteter. Og så skal de vide, at medmindre der er tegn på alvorlig bagvedliggende sygdom, så gør det sjældent nogen forskel at blive undersøgt nærmere på hospitalet,” siger Allan Riis.

Fysioterapeuter i lægepraksis

Tina Lambrecht, der er formand i Danske Fysioterapeuter, er ikke overrasket over, at forskningen viser, at fysioterapeuter kan hjælpe lægerne:

ⁱ Sundhedsstyrelsen (2015), *Sygdomsbyrden i Danmark*.

ⁱⁱ Sundhedsstyrelsen (2016), *National klinisk retningslinje for behandling af nyopståede lænderygsmarter*.

ⁱⁱⁱ Jf. de regionale forløbsprogrammer for rygområdet, fx *Patientforløb i primærsektoren – for patienter med lænderygsmarter*, Region Nordjylland 2012.

^{iv} Riis, et al. (2016), *A multifaceted implementation strategy versus passive implementation of low back pain guidelines in general practice: a*

“Vi anbefaler de praktiserende læger at tilknytte fysioterapeuter. De er jo eksperter i muskel- og ledsygdomme og ved, hvilken behandling der er bedst,” siger hun.

Foreningens anbefalinger bygger på erfaringer fra ind- og udland, der viser, at der er flere fordele ved at inddrage fysioterapeuter i lægepraksis. Fysioterapeuterne kender de kliniske retningslinjer på muskel- og ledområdet. De ved, hvornår der er brug for at involvere andre sundhedsprofessionelle. Og patienterne er glade for at blive udredt og diagnosticeret af fysioterapeuter.^{vi}

Og så tyder erfaringer på, at fysioterapi i lægepraksis bidrager til færre omkostninger: Når fysioterapeuter spiller en rolle hos den praktiserende læge, gennemføres der færre billeddiagnostiske undersøgelser og scanninger, der udskrives mindre medicin og der er færre behandlingsgange.^{vii}

Endelig viser beregninger, at de praktiserende læger kan opleve en markant aflastning af deres arbejdsbyrde ved at tilknytte fysioterapeuter til lægepraksis. Hvis fysioterapeuten hjælper lægen nogle timer om ugen, vil den gennemsnitlige læge kunne tilknytte 200 flere patienter til sin praksis. Eller få bedre tid til de eksisterende patienter.^{viii}

“I en tid med stor fokus på lægemangel er det oplagt, at de praktiserende læger får mere hjælp fra andre sundhedsprofessionelle. Fysioterapeuter i lægepraksis er et oplagt valg,” siger Tina Lambrecht.

cluster randomized controlled trial, *Implementation Science* (2016, 11:143).

^v Riis, Allan (2016) *Implementering af rygretningslinjer i praksis*, ph.d. afhandling, Aalborg Universitet.

^{vi} Incentive (2016), *Værdi af øget fysioterapeutisk indsats i almen praksis*.

^{vii} Incentive (2016), *Fysioterapeuter i almen praksis*.